

**Advies EV BP Heremaweg
Heerenveen Jongbloedlocatie
fase 2
Gemeente Heerenveen**

Grou, 12 december 2023

Advies EV BP Heremaweg Heerenveen Jongbloedlocatie fase 2

Gemeente Heerenveen

Datum : 12 december 2023
Kenmerk : 2023-FUMO-0082365\0209
Status : Definitief
Versie : 01

Inleiding

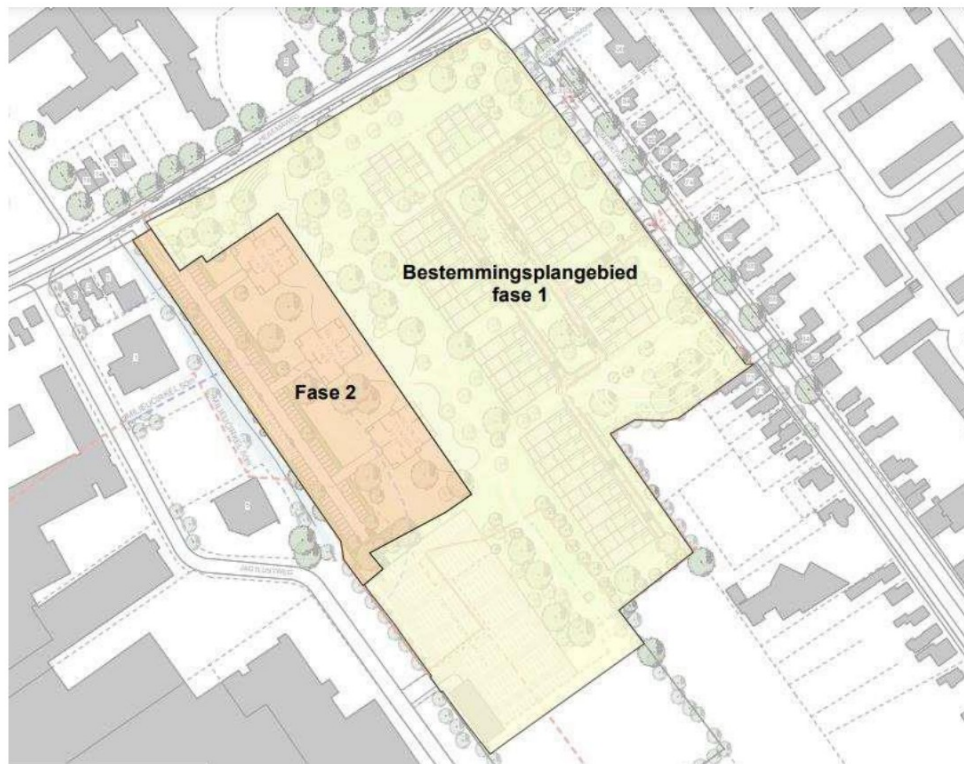
Sinds 1997 is Royal Jongbloed gevestigd aan de Marktweg 73A in Heerenveen. Dit gaat veranderen. Royal Jongbloed verplaatst haar bedrijfsactiviteiten naar elders binnen en buiten de gemeente. In 2020 waren er al plannen voor woningbouw in combinatie met nieuwbouw voor Jongbloed. Met het vertrek van Royal Jongbloed op deze locatie, zijn de plannen gewijzigd en komt er meer ruimte voor woningbouw. Fase 1 betreft grondgebonden woningbouw met een gedifferentieerd aanbod van in totaal 41 woningen in een parkachtig gebied met veel water. Deze fase is al planologisch geregeld in het bestemmingsplan 'Heerenveen-Herinrichting Royal Jongbloed', vastgesteld op 10 juni 2021.

De planontwikkeling van fase 2 omvat de realisatie van 3 appartementencomplexen met in totaal 62 koopappartementen, waarvan 37 in het hoge segment en 25 in het middensegment en zijn voornamelijk geschikt voor één- of twee persoonshuishoudens en/of ouderen.

Deze ontwikkeling is niet mogelijk op basis van het geldende bestemmingsplan. Om de ontwikkeling juridisch-planologisch toch te kunnen regelen, is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit bestemmingsplan voorziet in een juridisch-planologisch kader, waarbinnen de gewenste herontwikkeling (van fase 2 van het nieuwe woongebied) is geregeld.

In verband met de aanwezigheid van een risicobron in de omgeving, vraagt de gemeente aan de FUMO om deze risicobron in kaart te brengen in de vorm van een advies externe veiligheid. Het advies van de FUMO treft u hierbij aan.

De ligging van het plangebied is in onderstaande figuur getoond, waarbij de ruimtelijke ontwikkeling geografisch in de omgeving is geprojecteerd.

Figuur 1 plangebied fase 1 en 2

Eindconclusie

Het plangebied ligt deels binnen het invloedsgebied van een hogedruk aardgastransportleiding van Gasunie Transport Services B.V.

De ruimtelijke situatie voldoet aan de grenswaarde van het $PR10^{-6}$ per jaar. Vanwege de ligging van het plangebied binnen het invloedsgebied van deze risicobronnen moet de gemeente het groepsrisico verantwoorden.

De uitkomsten van de uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyses leveren ten opzichte van de bestaande situatie geen zichtbare verhoging van het groepsrisico op. Hierdoor kan de gemeente volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Om deze beperkte verantwoording van het groepsrisico te kunnen uitvoeren moet, overeenkomstig artikel 12 lid 2 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), advies aan Brandweer Fryslân te worden gevraagd. Het advies van Brandweer Fryslân is op 1 maart jl. ontvangen. Hiermee is het advies van de FUMO definitief gemaakt.

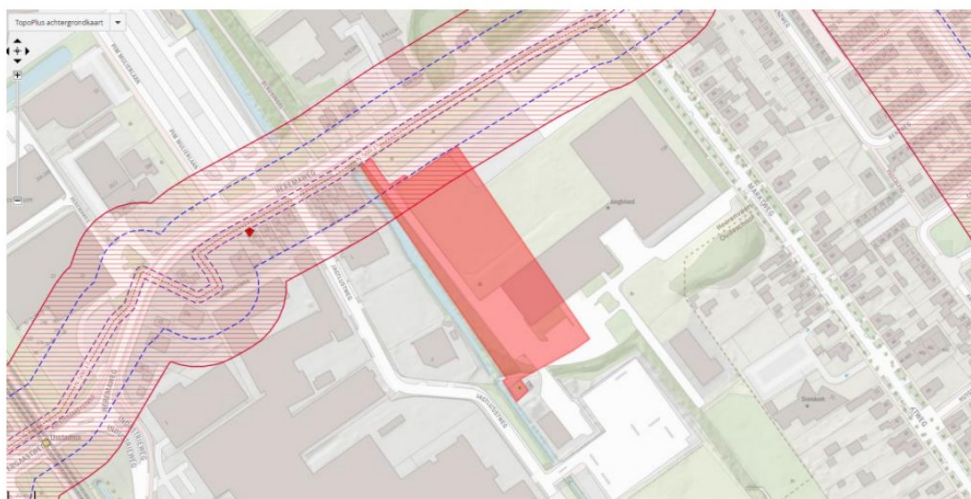
Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico en het advies van Brandweer Fryslân dient het bevoegd gezag zich vervolgens uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico.

Voor wat betreft de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden.

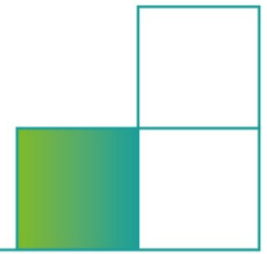
Het aspect externe veiligheid levert geen beperking op voor de beoogde ontwikkeling. Geadviseerd wordt de adviezen van Brandweer Fryslân over te nemen.

Inventarisatie risicobronnen

Voor de inventarisatie van aanwezige risicobronnen, in de nabijheid van het plangebied, is de EV-signaleringskaart geraadpleegd, zie figuur 2. Het plangebied is in deze figuur bij benadering met het rode vlak aangegeven.

Figuur 2. Risicobronnen (EV-signaleringskaart).

De volgende risicobron is in de nabijheid van de ruimtelijke ontwikkeling geïnventariseerd.

Ten noorden van het plangebied ligt een hogedruk aardgastransportleiding (rode onderbroken lijn in figuur 2) van Gasunie met het kenmerk N-500-17. De buisleiding valt onder het Bevb en heeft een invloedsgebied (rode doorgetrokken lijn), waarbinnen het plangebied gedeeltelijk is geprojecteerd. Dit houdt in dat de ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst aan het Bevb.

In dit advies wordt hier nader op deze risicobron ingegaan.

Advies externe veiligheid

Vanuit extern veiligheidsoogpunt heeft het de voorkeur dat geen nieuwe kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied worden gerealiseerd. Maar het is wel toegestaan.

Omdat de ruimtelijke ontwikkeling gaat om de introductie van een aantal kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van een hogedruk aardgastransportleiding, is de zelfredzaamheid van personen een punt van aandacht. De zelfredzaamheid heeft betrekking op de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied om zichzelf in veiligheid te brengen (of in veiligheid gebracht te worden). Niet zelfredzame personen binnen een invloedsgebied van een risicobron zijn vanuit hulpverleningsperspectief onwenselijk. Er wordt vanuit gegaan dat de bewoners van de appartementen als voldoende zelfredzaam worden aangemerkt en zichzelf in veiligheid kunnen brengen als dat nodig mocht zijn. Wanneer een deel van de appartementen bedoeld zijn voor verminderd zelfredzame personen dan adviseren wij deze te realiseren in de gebouwen die buiten het invloedsgebied van de buisleiding komen te staan.

Om het gebied bij een dreigend incident te kunnen ontvluchten moet in ieder geval van de bron af kunnen worden gevluht.

Beperkt kwetsbaar object of kwetsbaar object

Op grond van artikel 1 lid 1, letter b van het Bevb in combinatie met artikel 1, lid 1, letter l onder a van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), worden woningen als kwetsbaar object aangemerkt.

Conclusie

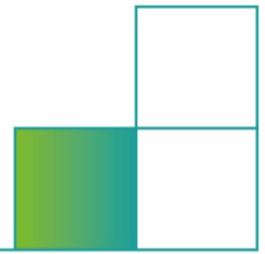
Geconcludeerd kan worden dat de woningen als kwetsbare objecten moeten worden aangemerkt.

Hogedruk aardgastransportleiding

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen het invloedsgebied van de hogedruk aardgastransportleiding N-500-17 van Gasunie Transport Services B.V. Omdat sprake is van een hogedruk aardgastransportleiding is het Bevb van toepassing. De leiding heeft, volgens de buisleidingdata van Gasunie en de EV-signaleringskaart, de volgende kenmerken:

Exploitant	Leidingnaam	Diameter (mm)	Druk (bar)	100% Letaliteitszone (m)	1% Letaliteitszone (invloedsgebied) (m)
Gasunie	N-500-17	108	40	30	50

Tabel 1: Gegevens hogedruk aardgastransportleiding

Op grond van het Bevb moet het aspect externe veiligheid worden beoordeeld als een ruimtelijke ontwikkeling in het invloedsgebied van een buisleiding plaatsvindt. Omdat de ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied ligt, is een risicoanalyse uitgevoerd voor het transport van gevaarlijke stoffen door deze buisleiding. De ligging van de geplande woontorens met appartementen t.o.v. de buisleiding is in figuur 5 weergegeven. De buisleiding is met de groene lijn aangegeven, het invloedsgebied (1% letaliteitszone) is met de bruine buffer en de 100% letaliteitszone is met de rode buffer weergegeven.

Figuur 5: Ligging plangebied t.o.v. hogedruk aardgastransportleiding

Op grond van het Bevb dient de ruimtelijke ontwikkeling te worden getoetst aan het plaatsgebonden risico 10^{-6} en dient het groepsrisico te worden beoordeeld. Tevens moet de ligging van het plangebied ten opzichte van de belemmeringsstrook worden gecontroleerd.

Plaatsgebonden risico (PR) buisleidingen

Het plaatsgebonden risico van deze buisleidingen is op een afstand van maximaal 4 meter vanaf de transportleiding kleiner dan 10^{-6} per jaar. De belemmeringsstrook bedraagt 4 meter aan weerszijden van de leiding. Het PR ligt binnen deze strook.

De belemmeringsstrook ligt buiten het plangebied. De ruimtelijke ontwikkeling voldoet daarmee aan de grenswaarde van het PR 10^{-6} per jaar. Het PR 10^{-6} per jaar is de grenswaarde omdat de woningen kwetsbare objecten zijn.

Conclusie PR

Geconcludeerd kan worden dat het PR 10^{-6} per jaar, geen belemmering vormt voor dit plan.

Groepsrisico

Huidige situatie

Het plangebied heeft volgens het vigerende bestemmingsplan “Bedrijventerrein Heerenveen-Zuid”, onherroepelijk vastgesteld op 11 juni 2012, de enkelbestemming “Bedrijf-1”.

Voor het berekenen van de hoogte van het groepsrisico van de huidige situatie is voor het plangebied gerekend met een populatie van 40 personen/ha.

Het groepsrisico is berekend over een maximale lengte van 1 kilometer buisleiding, zoals in figuur 6 met de groene lijn is weergegeven.

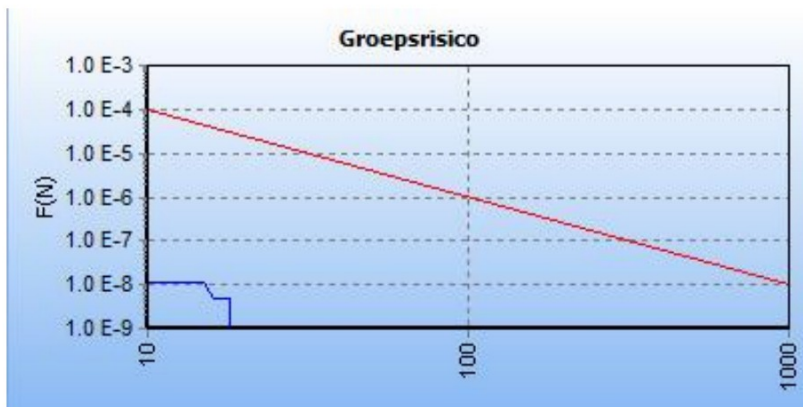
Figuur 6: Relevante km leiding van N-500-17 (groene lijn)

Toekomstige situatie

Voor de toekomstige situatie is, conform de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico, 2007, uitgegaan van 2,4 personen per appartement..

In de noordelijkste woontoren worden 20 appartementen gerealiseerd, in de middelste 17 appartementen en in de zuidelijkste worden 25 appartementen gerealiseerd.

Het berekende groepsrisico voor de huidige en de nieuwe situatie is in figuur 7 weergegeven.

Figuur 7: Groepsrisicocurve bestaande en nieuwe situatie N-500-17

Uit figuur 7 kan worden opgemaakt dat zowel in de huidige situatie als voor de nieuwe situatie het groepsrisico gelijk blijft en kleiner is dan 10% van de oriëntatiewaarde.

Verantwoording groepsrisico

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Zoals bovenstaand is verwoord, valt het plangebied deels binnen het invloedsgebied van een hogedruk aardgastransportleiding. Dit houdt in dat het groepsrisico moet worden verantwoord.

De wettelijk verplichte onderdelen van een uitgebreide verantwoording groepsrisico (Bevb) zijn:

- de aanwezige dichtheid van personen in het invloedsgebied van de buisleidingen op het tijdstip waarop het plan wordt vastgesteld;
- het groepsrisico per km buisleidingen en de bijdrage ten gevolge van de vaststelling van het plan;
- indien mogelijk de maatregelen ter beperking van het GR die worden toegepast door de exploitant van de buisleiding;
- andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan;
- de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;
- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval, en
- de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de buisleiding die het groepsrisico mede veroorzaakt, om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

Omdat het berekende groepsrisico kleiner is dan 10% van de oriëntatiewaarde, kan overeenkomstig artikel 12 lid 3 van het Bevb worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Dit houdt in dat hiervoor genoemde onderdelen c tot en met e niet in de verantwoording hoeven te worden meegenomen. Dat er een laag groepsrisico is berekend is het gevolg van de ruimtelijke situatie, waarbij een kleine populatie binnen de 100% letaliteitszone van de hogedruk aardgastransportleiding aanwezig is. Daarnaast bevindt de ruimtelijke ontwikkeling zich buiten de 100% letaliteitszone.

In de toelichting bij het bestemmingsplan moet voor deze situatie worden ingegaan op de volgende onderdelen van het groepsrisico:

Ad a en b:

De hoogte van het groepsrisico en de invloed van de ruimtelijke ontwikkeling op het groepsrisico is met de QRA in beeld gebracht. De ruimtelijke ontwikkeling laat geen toename van het groepsrisico zien.

Ad f en g:

Op grond van artikel 12 lid 2 van het Bevb heeft Brandweer Fryslân advies uitgebracht over de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid (onderdelen e en f).

Brandweer Fryslân adviseert om:

- te controleren of de aanvullingen in het plan mogelijk zijn op basis van het bestemmingsplan;
- wanneer de uitbreiding van het plan niet mogelijk is op basis van het bestemmingsplan, een verantwoording van het groepsrisico op te stellen en de adviezen van brandweer Fryslân hierin mee te nemen;
- wanneer de appartementen bedoeld zijn voor verminderd zelfredzame personen, de gebouwen buiten het invloedsgebied van de buisleiding te situeren;
- de wegen in het plangebied te laten voldoen aan de voorwaarden van de Brandweer;
- voor elk object in het plangebied te voorzien van een opstelplaats volgens de voorwaarden van de Brandweer;
- brandkranen in het plangebied te realiseren met een capaciteit van 500 liter per minuut op een afstand van 100 meter van de opstelplaatsen van de brandweer;
- de Brandweer op de hoogte te houden van de mate waarin haar advies is overgenomen.

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 wordt de Omgevingswet van kracht en gaan er voor externe veiligheid brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden gelden, zie in dat kader artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL).

Zo gaan er voor hogedruk aardgastransportleidingen brandaandachtsgebieden gelden. Het brandaandachtsgebied van de hogedruk aardgastransportleiding N-501-31 is ongeveer gelijk aan het huidige invloedsgebied en wordt begrensd op circa 50 meter vanaf de leiding. Op 50 meter afstand is de warmtestraling ten hoogste 10 kW/m².

In het Omgevingsplan moet op grond van artikel 5.15 BKL rekening worden gehouden met het hiervoor genoemde brandaandachtsgebied. Binnen het brandaandachtsgebied moet rekening worden gehouden met de kans op overlijden van een groep van meer dan 10 personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een calamiteit, in deze situatie, van een activiteit: "het exploiteren van een buisleiding".

Hier wordt in ieder geval aan voldaan als er geen kwetsbare gebouwen binnen het brandaandachtsgebied worden toegelaten of dat wordt gewaarborgd dat op die locaties waar kwetsbare gebouwen zijn toegelaten, maatregelen zijn getroffen om personen te beschermen die binnen de gebouwen verblijven of dat het aantal personen beperkt is.

Het bevoegd gezag heeft bij het toelaten van een kwetsbaar gebouw de mogelijkheid om binnen het aandachtsgebied een brandvoorschriftengebied in het omgevingsplan op te nemen. Dit is niet verplicht, omdat het in deze situatie niet gaat om een zeer kwetsbaar gebouw. Het voorschriftengebied geldt alleen voor nieuwbouw. Als er een voorschriftengebied geldt dan gelden aanvullende bouwkundige veiligheidsmaatregelen van het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL). De begrenzing van het voorschriftengebied moet in het omgevingsplan zijn vastgelegd.

Bijlage

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grensen richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)

In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, Bevb en het Bevt is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Risicobron

Risicobronnen zijn:

- milieubelastende activiteiten die zijn genoemd in bijlage 7, 8, 9 en 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL);
- risicobronnen die niet in de bijlage van het BKL zijn vermeld maar waarvoor wel de risico's moeten worden berekend;
- bedrijfsmatige activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen vormen, zoals bijvoorbeeld energieopslagsystemen (EOS). Geldt niet voor EOS'en voor privégebruik.